PODPIS ZAUFANY
Łukasz Andrzej
DUSZYŃSKI
10.09.2026 21:11:37 GMT+0200
Dokument podpisany elektronicznie
podpisem zaufanym

Polski Klub Ekologiczny 80

Sekcja Polityki Leśnej

Kraków, dnia 10.09.2026 r.

Szanowny Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Dotyczy: List otwarty

Szanowny Panie Marszałku,

Sekcja Polityki Leśnej Polskiego Klubu Ekologicznego 80 wyraża stanowczy protest wobec sposobu przedstawienia stanu polskich lasów podczas ***„Narodowej Debaty o Bezpieczeństwie Klimatycznym Polek i Polaków”***, w szczególności w wystąpieniu dr. hab. Michała Żmihorskiego – prof. PAN.

Powodem naszego wystąpienia nie jest różnica poglądów dotyczących ochrony przyrody ani polityki klimatycznej. Powodem jest sposób prezentowania tez jako wiedzy naukowej bez przedstawienia podczas wystąpienia podstawowych elementów pozwalających je zweryfikować: danych źródłowych, metodologii, zakresu analiz i kryteriów oceny.

Ma to szczególne znaczenie wobec słów wypowiedzianych przez Pana Marszałka podczas otwarcia debaty. Zaapelował Pan do naukowców, aby na „bzdury odpowiadać wiedzą i faktami”, wskazał Pan również, że język rozmowy o klimacie powinien być „oparty na nauce”.

Zgadzamy się z tym stanowiskiem. Dlatego oczekujemy zastosowania tego samego standardu również do wystąpień zgodnych z linią programową organizatorów debaty.

W przedstawionej prezentacji znalazł się slajd zatytułowany jednoznacznie:

„Lasy – stan zły”.

Bezpośrednio pod tym tytułem wskazano m.in.: „~97% użytkowanych gospodarczo”, „dramatycznie odmłodzone”, „uproszczony skład gatunkowy”, „uproszczona struktura”, „pocięte drogami, „rozdrobnione”, „traktowane pestycydami”.

Taki sposób przedstawienia problemu buduje jednoznaczne skojarzenie pomiędzy gospodarczym użytkowaniem lasów a ich złym stanem.

Podczas prezentacji nie przedstawiono jednak źródła wartości 97%, metodologii jej wyliczenia ani kryterium, według którego gospodarcze użytkowanie lasu miałoby stanowić miarę jego stanu ekologicznego. Protestujemy aby gospodarkę leśną przeciwstawiać ochronie przyrody.!

Nie wskazano również danych pozwalających ocenić, co autor rozumie przez określenie „dramatycznie odmłodzone", jaki jest zakres „uproszczenia struktury" ani na jakiej podstawie stwierdzono występowanie „uproszczonej struktury genetycznej".

Fotografia nie zastępuje danych. Kolaż zdjęć nie jest analizą statystyczną. Zestawienie starego fragmentu lasu z młodym drzewostanem nie stanowi dowodu na stan milionów hektarów polskich lasów.

W naszej ocenie taki standard prezentacji jest nie do pogodzenia z deklarowanym naukowym charakterem wydarzenia.

Szczególne zastrzeżenia budzą następujące elementy wystąpienia:

1. **Twierdzenie o „braku starych drzew".**

   Dr Michał Żmihorski stwierdził, że w wyniku wieloletniego użytkowania „w lasach nie mamy starych drzew". Jest to sformułowanie rażąco generalizujące. Można prowadzić naukową dyskusję o udziale drzew starych, martwego drewna, drzew biocenotycznych czy starodrzewia. Nie można jednak zastępować tej dyskusji twierdzeniem sugerującym faktyczny brak starych drzew w polskich lasach. Szczególnie wątpliwe metodologicznie jest posługiwanie się liczbą ustanowionych pomników przyrody w Bydgoszczy i Toruniu oraz na terenach leśnych pomiędzy tymi miastami jako argumentem dotyczącym liczby starych drzew. Pomnik przyrody jest kategorią prawną, a liczba ustanowionych pomników nie jest inwentaryzacją starych drzew.

2. **Twierdzenie o „rzeczywistej" lesistości widzianej z perspektywy organizmów leśnych.** Podczas wystąpienia zasugerowano, że gdyby zapytać organizmy wyspecjalizowane do życia w lesie, lesistość Polski byłaby „wielokrotnie mniejsza". Jeżeli jest to wynik określonego modelu naukowego, powinny zostać przedstawione gatunki przyjęte do analizy, kryteria siedliskowe, metodologia i wynik liczbowy. Jeżeli natomiast była to metafora, nie powinna być przedstawiana w sposób sugerujący alternatywną, naukowo wyliczoną lesistość Polski.

Lesistość jest wskaźnikiem powierzchniowym. Wymagania siedliskowe wybranych gatunków są odrębnym zagadnieniem badawczym. Mieszanie tych pojęć jest metodologicznie nieuprawnione.

3. **Posługiwanie się pojęciem „Puszczy Karpackiej".**

   Wystąpienie stworzyło sugestię istnienia rozległego, naturalnego kompleksu puszczańskiego, który jest obecnie poddawany gospodarczemu użytkowaniu.

   Tymczasem użycie pojęcia „Puszcza Karpacka" bez określenia jego granic przestrzennych, definicji i kryteriów naturalności jest daleko idącym uproszczeniem. Jest to nie tylko semantyczne nadużycie.

   Historia krajobrazu Bieszczadów i innych części Karpat obejmuje wielowiekowe osadnictwo, rolnictwo, wypas, użytkowanie lasów, funkcjonowanie wsi, dróg i zakładów przetwarzających drewno. Po powojennych wysiedleniach (Akcja Wisła) znaczne powierzchnie dawnych gruntów rolnych podlegały sukcesji naturalnej oraz zalesieniom.

Nie można więc przedstawiać historii tych terenów w taki sposób, jak gdyby współczesna gospodarka leśna wkroczyła na jednolity obszar zachowanej przez stulecia puszczy pierwotnej.

Odrębnej ochrony wymagają konkretne fragmenty lasów o wysokim stopniu naturalności. Nie uprawnia to jednak do budowania uogólnionej narracji dotyczącej całych Karpat.

4. **Sugestia, że współczesne użytkowanie polskich lasów rozpoczęło się około stu lat temu.** Lasy na ziemiach polskich były użytkowane przez człowieka od wielu stuleci. Już ***I Statut Litewski z 1529 r.*** zawierał regulacje dotyczące korzystania z zasobów puszcz, bartnictwa oraz ochrony określonych elementów drzewostanu.

   Przedstawianie historii gospodarki leśnej jako zjawiska liczącego około stu lat jest historycznie nieuprawnionym uproszczeniem.

5. **Wykorzystanie fotografii pożarów, dróg leśnych i wiatrołomów jako ilustracji skutków gospodarki leśnej.**

   Jeżeli pożar lasu bagiennego w Puszczy Solskiej ma być dowodem na skutek wieloletnich melioracji lub prowadzonej gospodarki leśnej, należy przedstawić dane hydrologiczne, historię urządzeń odwadniających, analizę warunków wodnych oraz ustalone przyczyny konkretnego pożaru. Analogicznie zdjęcie powierzchni zniszczonej przez wiatr nie stanowi samo w sobie dowodu związku pomiędzy gospodarowaniem lasem a skutkami zjawiska atmosferycznego.

   Obraz może ilustrować problem. Nie może zastępować dowodu związku przyczynowego.

6. **Brak rzetelnej dyskusji o strukturze wiekowej lasów i adaptacji do zmian klimatu.** W wystąpieniu określenie „dramatycznie odmłodzone” zostało przedstawione jednoznacznie negatywnie. Tymczasem polityka adaptacyjna lasów do zmian klimatu wymaga również odnowienia pokoleń, przebudowy składów gatunkowych oraz dostosowania przyszłych drzewostanów do zmieniających się warunków siedliskowych.

Wartość starych drzew i starodrzewów dla bioróżnorodności nie podlega dyskusji. Nie oznacza to jednak, że można sprowadzić skomplikowaną problematykę odporności lasów do hasła: **stary las – dobry, młody las – zły.**

To nie jest poziom debaty naukowej, jakiego oczekujemy od wydarzenia organizowanego w Sejmie RP.

Szczególnego wyjaśnienia wymaga również status wystąpienia dr. hab. Michała Żmihorskiego.

W materiałach wydarzenia został on przedstawiony z afiliacją **Instytutu Ochrony Środowiska – Państwowego Instytutu Badawczego**.

W związku z tym Sekcja Polityki Leśnej PKE80 wystąpi odrębnie do IOŚ-PIB w trybie dostępu do informacji publicznej z pytaniem, czy przedstawione podczas debaty tezy stanowią oficjalne stanowisko państwowego instytutu badawczego, czy były indywidualnymi ocenami autora.

Jeżeli są stanowiskiem IOŚ-PIB, będziemy oczekiwać udostępnienia danych i metodologii będących ich podstawą.

Jeżeli nie są stanowiskiem IOŚ-PIB, wymaga wyjaśnienia, w jakim charakterze użyto afiliacji państwowego instytutu podczas wystąpienia.

Nie jest to kwestia personalna. Jest to kwestia odpowiedzialności za słowo wypowiedziane pod szyldem instytucji publicznej.

Panie Marszałku,

podczas otwarcia debaty stwierdził Pan również, że wydarzenie nie jest organizowane „przeciwko nikomu" i odbywa się przy współpracy tych, którzy chcą się w tej sprawie wypowiedzieć.

Dlatego pytamy, dlaczego w części dotyczącej polskich lasów nie zapewniono równorzędnego udziału przedstawicielom nauk leśnych.

Dlaczego nie zaproszono chociażby do prezentacji stanowiska przedstawicieli **Polskiego Towarzystwa Leśnego**, organizacji działającej od 1882 r. i skupiającej specjalistów zajmujących się m.in. hodowlą lasu, urządzaniem lasu, ochroną lasu, gospodarką leśną i ochroną przyrody?

Dlaczego nie zapewniono równorzędnego głosu naukowcom niezatrudnionym w Lasach Państwowych, lecz reprezentującym nauki leśne?

Nie domagamy się usunięcia z debaty środowisk ekoaktywistycznych.

Domagamy się zakończenia sytuacji, w której tylko jedna strona sporu otrzymuje możliwość definiowania w Sejmie stanu polskich lasów, a następnie jej stanowisko przedstawiane jest jako głos nauki.

Polskie lasy pełnią funkcje przyrodnicze, społeczne, ochronne, gospodarcze i obronne. Są również źródłem drewna – odnawialnego surowca biologicznego o fundamentalnym znaczeniu dla polskiej gospodarki.

Nie można prowadzić poważnej debaty o przyszłości lasów bez uwzględnienia wszystkich tych funkcji.

Nie można również tworzyć polityki publicznej wyłącznie w oparciu o narrację środowisk ekoaktywistycznych, pomijając dorobek nauk leśnych.

Nauka nie polega na doborze ekspertów według zgodności ich poglądów z oczekiwaną tezą.

Nauka wymaga danych, źródeł, metod, możliwości weryfikacji i konfrontacji różnych stanowisk.

Dlatego zwracamy się do Pana Marszałka o:

- przedstawienie stanowiska w sprawie standardu merytorycznego wystąpienia dr. hab. Michała Żmihorskiego;
- wskazanie, czy przy organizacji części dotyczącej lasów rozważano udział przedstawicieli chociażby Polskiego Towarzystwa Leśnego lub innych środowisk nauk leśnych;
- wyjaśnienie, według jakich kryteriów dobierano ekspertów prezentujących kwestie dotyczące polskich lasów;
- podjęcie inicjatywy zorganizowania w Sejmie RP otwartej, pluralistycznej debaty poświęconej przyszłości polskich lasów, z udziałem przedstawicieli nauk leśnych, ochrony przyrody, gospodarki, przemysłu drzewnego oraz niezależnych ekspertów.

Sam Pan Marszałek powiedział:

„Bzdurę można powtórzyć w kilkanaście sekund. Wiedza wymaga więcej czasu, ale na wiedzy można budować przyszłość".

Podpisujemy się pod tym zdaniem.

Dlatego oczekujemy, aby również w dyskusji o polskich lasach **wiedza oznaczała dane, fakty i możliwość ich weryfikacji, a nie odpowiednio dobrane fotografie, sugestywne hasła i jednostronną narrację.**

Liczymy na merytoryczną odpowiedź Pana Marszałka.

Z wyrazami szacunku,

dr inż. Łukasz Duszyński
Przewodniczący Sekcji Polityki Leśnej PKE80
Wiceprezes Zarządu Krajowego PKE80
Członek Rady Naukowej PKE80

PKE80 -Rada Naukowa, PKE 80 Zarząd Krajowy:

1. Dr Zygmunt Fura – Prezes Zarządu Krajowego 2. Prof. dr hab. Zbigniew Witkowski – Wiceprezes ZK

3. dr inż. Łukasz Duszyński – wiceprezes ZK, Przew. Sekcji Polityki Leśnej PKE80